

שירותי הביטחון, מה שמאפשר סיכול טרור בשלבי התארגנות מוקדמים יחסית עם יכיר לת מוכחת לפתח תשתית ראייתית נרשמת, כתוצאה, בין היתר, משיפורים של ממש ביכולות החקירה. הניסיון מוכיח, שלמרות הירידה במספר המעצרים המינהליים, גדלה יעילות הסיכול של שירותי הביטחון הישראליים, שנאלצו לשפר את יכולותיהם המקצועיות במגוון התחומים הנדרשים. דברים דומים גם הוכרו כשדובר על חקיקת חוק השב"כ ואיסור עינייים בחקירה. גם אז יצא רבים חוצץ כנגד האיסור והזהירו מפני קריסה של מערך החקירות ושחיקת ההרתעה הישראלית ויכולת הסיכול, אך במבחן הזמן וחוק השב"כ ללמדנו לדעת שרסני חוק רב הובילו לשיפור היכולות המקצועיות של חוקרי השב"כ ולא שחוקו את יכולת ההרתעה והסיכול, ואפילו להפך. ולא לזאת ששכחו כיצד נראתה המציאות שטרם חוק השב"כ ואיסור העינייים בחקירה, נוכח את קו פרשת המים של פרשת קו 300 בשנת 1984.

לסיכום, כן מעצרים מינהליים אך במשורה של ממש ועל כך נאמה בתבונה ובריגישות. ד"ר קובי מיכאל הוא חוקר בכיר במכון למחקרי ביטחון לאומי ומרצה בכיר באוניברסיטת אריאל, המחלקה ללימודי המזרח התיכון ומדעי המדינה

ובחברות הדמוקרטיות מפני שעצם השימוש בו מנוגד להוויה הדמוקרטית, שבבסיסה זכויות אדם, זכויות נזקקים וחשדנים ומשפט הוגן. דמוקרטיות רבות בעולם כלל אינן מאשרות שימוש בכלי משפטי זה ובאמצעות הברית, למשל, אין אישור למעצר מינהלי בשטחה הריבוני. אם חברות ומדינות תעשינה שימוש לא ממוקד בכלי משפטי זה, הן עלולות לשחוק את אופיין הדמוקרטי ומנגנוני הביטחון האכיפה שלא יודרשו לשפר ולשכלל את יכולותיהם, תוך כדי התאמתם לחוק ולנורמות הדמוקרטיות, עלולים לצבור עוצמות בלתי מרוסנות, לצד שחיקה במעמדן של מערכת המשפט. זה נשמע דמיוני בעיני רבים מאיתנו אבל זו הסכנה בהתגלית מוחת, לכן, מתחייב איוון מורכב ועדין בין האילוצים הייחודיים למציאות הישראלית לבין הצורך בשמירה על אופייה דמוקרטי של מדינת ישראל ומניעת שחיקה במעמדה של מערכת המשפט הישראלית. במבחן הזמן אנו למדים שמספר המעצרים צדים המינהליים ירד באופן דרמטי בשנים האחרונות בהשוואה למספרים שהוכרזו בעבר. הסיבות לכך מנוגות, ואכיר שתיים עיקריות: 1. לחץ בינלאומי על ישראל ושיחיקה בלגיטימציה של מערכת המשפט הישראלית שהיא נכס אסטרטגי של מדינת ישראל, בוודאי בעת הווה שבה נדרשת ישראל להתמודד מול מאמצי הדה-לגיטימציה כנגדה, ובכללם ניסיונות לגרור את ישראל לטריבונאלים ולבתי דין בינלאומיים. אחת הסיבות המרכזיות לכך שישיראל לא מגיעה לטריבונאלים אלו היא האמון שיש לקהילה הבינלאומית במערכת המשפט הישראלית. ההקפדה של בית המשפט הישראלי באישור צווי מעצר מינהליים היא בחוקת והכחה נחרצת לנישנה העניינית וההוגנת של מערכת המשפט הישראלית לסוגיה, מה שמעלה את קרנה ומבסס את מעמדה ואת יוקרתה המקצועית בעיני העולם. 2. שיפור ביכולות המודיעיניות, הטכנולוגיות והמבצעיות של

ד"ר קובי מיכאל

המעצר המינהלי לא נולד יש מאין

המעצר המינהלי הוא כלי משפטי חריג וקיצוני, שיש להשתמש בו במשורה במדינות ובחברות דמוקרטיות, ויש להיזהר מצבירת עוצמות בלתי מרוסנות מצד מנגנוני הביטחון

הניסיון להציג את סוגיית המעצרים המינהליים כאילו היתה עור נושא שמשמעותו נבחנת בעמדות הבעד והנגד פוגע באיכות ובעומק הדיון הציבורי המתחייב. אין ספק שהמציאות הביטחונית, שבה מתקיימת מדינת ישראל, משיתה עליה את גרעין, שכדוגמתם לא קיימים בדמוקרטיות מערביות אחרות ובכלל. המעצר המינהלי לא נולד יש מאין. הכלי המשפטי הזה נוצר לצורך התמודדות עם מקרים חריגים וחמורים במיוחד שבהם ברור מעבר לכל צל של ספק כי אם מי שמוגדר כפעיל טרור לא ייעצר ויושם במשמורת, יפגעו אודחים חפים מפשע. אלא שעל התגאי הזה, מוסיפה החקיקה תנאי נוסף והוא ודאות גבוהה לגבי הפגיעה ביכולות מודיעיניות רגישות, במקרה שהרשויות יבקשו לעצור את פעיל הטרור שלא במסגרת מעצר מינהלי, מה שמוביל לקושי של ממש בהצגת ראיות, העומדות במבחן הגררש בחוק. באופן עקרוני, חייבים לזכור כי המעצר המינהלי הוא כלי משפטי חריג וקיצוני, שיש להשתמש בו במשורה במדינות

- ↓
- הניסיון מוכיח שלמרות הירידה במספר המעצרים המינהליים, גדלה יעילות הסיכול של שירותי הביטחון הישראליים, שנאלצו לשפר את יכולותיהם המקצועיות במגוון התחומים הנדרשים